

Sygn. akt III A Ua 1566/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Witkowski (spr.)
Sędziowie:	SSA Elżbieta Kunecka SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Monika Horabik

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku C. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o emeryturę

na skutek apelacji C. M.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 20 września 2011 r. sygn. akt IX U 665/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I w ten sposób, że prawo do emerytury przyznaje wnioskodawcy od 01 lipca 2010 r.,

II. dalej idącą apelację oddala,

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 130,- zł tytułem kosztów postępowania za obie instancje.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 września 2011r. sygn. akt IX U 665/11 Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 2 września 2010 r. i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 3 listopada 2010 r., a dalej idące odwołanie oddalił.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

Wnioskodawca C. M. (ur. 14.07.1949 r.), osiągnął w dniu 14.07.2009 r. wiek 60 lat.

Wnioskodawca posiada staż pracy 33 lata 3 miesiące i 8 dni. W dniu 23.10.2009 r. wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy z ostatnim pracodawcą – Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. we W..

W dniu 18.08.2009 r. wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o przyznanie mu emerytury wskazując, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Decyzją z dnia 18.09.2009 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na brak udowodnienia na dzień 1.01.1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach (k. 51 akt emerytalnych za 2009r.).

Na skutek odwołania wnioskodawcy od tej decyzji Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 26.01.2010 r. w sprawie o sygn. IX U 2528/09 oddalił odwołanie (pkt. I), przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 23.10.2009 r. (pkt. II) i zasądził na jego rzecz koszty postępowania (pkt. III). Wyrok ten został w punktach II. i III. uchylony postanowieniem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13.07.2010 r. (sygn. III A Ua 616/10).

W dniu 15.07.2010 r. wnioskodawca złożył kolejny wniosek o przyznanie mu prawa do renty.

Decyzją z dnia 2.09.2010 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, z uwagi na brak udowodnienia na dzień 1.01.1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca odwołał się od powyższej decyzji. Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 8.12.2010 r. (sygn. akt IX U 1547/10) zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury, począwszy od dnia 23.10.2009 r. i zasądził na jego rzecz koszty postępowania.

Na skutek apelacji organu rentowego od tego wyroku, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 5.04.2011 r. (sygn. akt III A Ua 21/11) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Zalecił Sądowi I instancji przeprowadzenie dodatkowo postępowania dowodowego w celu wyjaśnienia wszystkich wątpliwości związanych z pracą wykonywaną przez wnioskodawcę i przesłuchanie wszystkich zgłoszonych świadków.

Zgodnie z zaleceniem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, Sąd Okręgowy, rozpoznając ponownie sprawę, uzupełnił postępowanie dowodowe i dopuścił dowód z zeznań świadków W. J., C. K., J. K., J. W., J. Ś., F. Ł. oraz z dokumentu - ksiąteczki spawacza wydanej wnioskodawcy.

Wnioskodawca w okresie od 15.11.1971 r. do 31.07.1984 r. był zatrudniony we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. jako robotnik wodno-kanalizacyjny zatrudniony przy budowie rurociągów w głębokich wykopach. Zgodnie z treścią świadectwa pracy w warunkach szczególnych roboty te wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku monter instalacji technologicznych, wymienionym w wykazie A Dziale V poz. 1 pkt 7 załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez tego ministra (Dz.u. MBiPMB Nr 3, poz. 6), co jest bezsporne. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę szkodliwą, ubranie specjalistyczne.

W piśmie z dnia 10.11.2010 r., organ rentowy oświadczył, że uznaje okres pracy wnioskodawcy w okresie od 15.11.1971 r. do 31.07.1984 r. w wymiarze 12 lat 8 miesięcy i 17 dni za okres pracy w szczególnych warunkach.

W okresie od 01.08.1984 r. do 30.04.1994 r. wnioskodawca nadal pracował we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. jako spawacz gazowy. W okresie od 6.07.1985 r. do 30.06.1987 r., wnioskodawca wykonywał pracę spawacza gazowego na budowie eksportowej w O.. Wnioskodawca przez cały ten okres wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu

prace spawacza gazowego, wymienione w wykazie A Dział XIV poz. 12 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43).

W tym okresie wnioskodawca wykonywał prace spawalnicze w głębokich wykopach, na powietrzu lub w halach. Należało do niego także cięcie palnikiem gazowym elementów do spawania - np. kątowników, prostowników. Praca trwała 8 godzinnie, czasami dłużej, np. w przypadku awarii. Wnioskodawca pracował w brygadzie spawalniczej składającej się z 7-10 osób, byli w niej spawacze i monterzy, którzy pomagali spawaczom w wykonywaniu zadań. Spawacze nie byli kierowani do wykonania innych prac. Wnioskodawca otrzymywał ubranie specjalistyczne, okulary, nakolanniki, buty z okuciem metalowym oraz dodatek za pracę szkodliwą w postaci mleka oraz talony do baru mlecznego.

W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 7.07. 1994 r., wydanym wnioskodawcy przez likwidatora (...) Przedsiębiorstwa (...) we W. w likwidacji wskazano, że pracował on na stanowisku monter-spawacz. W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 1.08.1994 r., wydanym wnioskodawcy przez pełnomocnika likwidatora (...) Przedsiębiorstwa (...) we W. w likwidacji, wskazano, że pracował on na stanowisku spawacz-monter.

W okresie od 1.09.1965 r. do 10.07.1968 r. wnioskodawca był uczniem praktycznej nauki zawodu we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W.. W dniu 25.05.1972 r. po odbyciu kursu spawacza gazowego wnioskodawca uzyskał książkę spawacza gazowego. Na stronach 16-17 książeczki wskazano, że w okresie od 2.06.1972 r. do 30.12.1980 r. wnioskodawca pracował jako spawacz instalacji technologicznych; w okresie od 2.02.1981 r. do 30.12. 1986 r. - jako spawacz wg uprawnień; w okresie od 2.02.1987 r. do 30.12.1990 r. - wykonywał różne prace spawalnicze; w okresie od 2.02.1990 r. do 30.12.1994 r. pracował jako spawacz instalacji technologicznych.

Świadek W. J. pracował we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. w latach 1963-1994, jako spawacz od 1971 roku, razem z wnioskodawcą pracował na budowach w MPS i Panorami Raclawickiej. Praca trwała w godzinach 7-15, co najmniej 8 godzin, a nieraz dłużej. Świadek był w najwyższej grupie zaszerogowania.

Świadek C. K. pracował we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. w latach 1977-1989 razem z wnioskodawcą. Początkowo pracował jako monter instalacji wentylacji, następnie jako spawacz.

Świadek J. K. pracował we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. w latach 1975-1994, początkowo był uczniem w zawodzie monter klimatyzacji i wentylacji, następnie monterem rurociągów przemysłowych, pomocnikiem spawacza przy wycinaniu elektrycznym i gazowym. Od 1984 r. pracował jako spawacz. Razem z wnioskodawcą pracował na budowie Elektrociepłowni przy ul. (...) we W..

Świadek J. W. pracował z wnioskodawcą we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. w latach 1984-1994 w jednej brygadzie spawalniczej. Brygada spawalnicza liczyła od 7 do 10 osób w zależności od ilości pracy, byli w niej spawacze i monterzy, którzy pomagali spawaczom. Brygada spawała rury sieci ciepłowniczej instalacje ciepłownicze. Spawaniem instalacji sanitarnych zajmowała się inna brygada. Spawanie sieci ciepłowniczych odbywało się również w głębokich wykopach. W zakres jego obowiązków wchodziło również cięcie elementów do spawania palnikiem gazowym. Zatrudnienie trwało minimum 8 godzin dziennie, czasem nawet 10 godzin. Prace były wykonywane w wykopach i na powietrzu lub w halach. W świadectwie pracy w warunkach szczególnych świadek miał napisane, że pracował jako spawacz-monter.

Świadek J. Ś. pracował we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. w latach 1965-1991 jako spawacz. Świadek pracował z wnioskodawcą na jednej budowie. Zajmował się spawaniem gazowym, cięciem grzejników, wsporników pod rury. Była to praca w akordzie. W świadectwie pracy w warunkach szczególnych świadek miał napisane, że pracował jako spawacz-monter.

Świadek F. Ł. pracował we (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. w latach 1970-1994 jako spawacz. Świadek pracował z wnioskodawcą na jednej budowie. Zajmował się spawaniem gazowym, spawał węzły, kotłownie, instalacje centralne,

sieci, konstrukcje elektryczne. W świadectwie pracy w warunkach szczególnych świadek miał napisane, że pracował jako spawacz-monter.

Na rozprawie 3.11.2010 r. w sprawie o sygn. akt IX U 1547/10 organowi rentowemu zostały wydane oryginały świadectw pracy w warunkach szczególnych z dnia 9.01.1997 r. oraz z dnia 1.08.1994 r. wydanymi wnioskodawcy przez zakład pracy (...) Przedsiębiorstwo (...) we W. w likwidacji.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd I instancji po dokonaniu oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności po analizie zgromadzonej w sprawie dokumentacji z przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy oraz zeznań świadków uznał, że wnioskodawca spełnia warunki do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 z późn. zm.).

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca zaskarżając wyrok w zakresie daty przyznania prawa do emerytury, tj. oddalenia powództwa w zakresie przyznania prawa do emerytury od dnia 23 października 2009 r. do dnia 3 listopada 2010 r. oraz w zakresie oddalenia powództwa co do przyznania wnioskodawcy zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 60,- zł.

Skarżący zarzucił wyrokowi :

1. naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. Nr 153, poz. 1227 z 2009r.),
2. błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez przyjęcie, że organ rentowy dopiero w dniu 3 listopada 2010 r. otrzymał oryginały świadectw pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy co skutkowało przyznaniem prawa do emerytury od dnia 3 listopada 2010 r. zamiast od 23 października 2009 r.,
3. przekroczenie swoich kompetencji przez niezastosowanie się do wytycznych Sądu Apelacyjnego, ponieważ Sąd Okręgowy zmienił datę, od której wnioskodawca nabył prawo do emerytury, pomimo że nie budziła ona wątpliwości Sądu Apelacyjnego.

Wobec tak sformułowanych zarzutów apelujący wniósł o zmianę wyroku z dnia 20.09.2011 r. poprzez przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 23 października 2009 r. oraz przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 60,- zł. Zasądzenia od strony pozwanej kosztów postępowania odwoławczego nas rzecz wnioskodawcy wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na etapie apelacji spór sprowadzał się do ustalenia prawidłowej daty przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego.

Sąd I instancji przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 3 listopada 2010 r., wskazując, że organ rentowy dopiero w tym dniu otrzymał oryginały świadectw pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca domagał się natomiast przyznania mu prawa do emerytury od dnia 23 października 2009 r., albowiem według wnioskodawcy, na ten dzień spełniał on wszystkie warunki do przyznania mu prawa do świadczenia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. Nr 153, poz. 1227 z 2009 r.), świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Generalną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest zatem, że świadczenia wypłaca się **na wniosek** zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury lub renty (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz **nie wcześniej niż od miesiąca**, w którym **zgłoszono wniosek** o świadczenie.

Wnioskodawca wniosek o emeryturę złożył w dniu **15 lipca 2010 r.**, z tego też względu prawo do emerytury przysługuje mu od 1 lipca 2010 r. (tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek).

Nie ma podstaw prawnych do przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury wstecz, tj. od 23 października 2009 r., tak jak żąda tego wnioskodawca, albowiem wniosek w rozpoznawanej sprawie o przyznanie emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach wnioskodawca złożył w lipcu 2010 r.

Niniejsze postępowanie dotyczy odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 2 września 2010 r., a nie od wcześniejszej decyzji z dnia 18 września 2009 r., co do której toczyło się odrębne postępowanie Sądowe i co do którego zapadł prawomocny wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 26 stycznia 2010 r. sygn. akt IX U 2528/09 (w pkt. I) oddalający odwołanie.

Wskazując na powyższe stwierdzić należy, iż apelacja wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie tylko częściowo. Słusznie bowiem skarżący zauważył, że Sąd I instancji błędnie oznaczył początkową datę nabycia przez niego uprawnień do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, przedłożenie bowiem oryginałów świadectw pracy nie może stanowić kryterium, od którego uzależniona jest data początkowa przyznania świadczenia. Takie stanowisko jest zdecydowanie nieprawidłowe.

Jak już wskazano powyżej przepisy ustawy emerytalnej, w sposób jednoznaczny określają zasady dotyczące określania daty początkowej przyznania świadczeń z ubezpieczeń społecznych i stosowanie odmiennych zasad, jest niezgodne z obowiązującym prawem.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc orzekł o zmianie zaskarżonego wyroku w pkt. I, w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2010 r.

Jednocześnie Sąd oddalił dalej idącą apelację powoda na mocy art. 385 kpc, albowiem dalsze zarzuty nie znajdują uzasadnienia. Jak już zostało wyjaśnione powyżej Sąd Apelacyjny w niniejszym postępowaniu, rozpoznaje prawidłowość decyzji organu rentowego z dnia 2 września 2010 r. Postępowanie to zostało zapoczątkowanie wnioskiem o przyznanie emerytury złożonym w dniu 15 lipca 2010 r., i ta data jest decydująca w kwestii określenia daty początkowej prawa do emerytury, zgodnie z brzmieniem art. 129 ust 1 w/w ustawy.

Orzeczenie o kosztach Sąd wydał w oparciu o treść art. 100 kpc z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 z późn zm.). Stawka minimalna w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych na etapie postępowania przed sądem okręgowym wynosi 60,- zł, natomiast na etapie postępowania apelacyjnego wynosi 120,- zł, opłata od apelacji 30,- zł. Mając na uwadze fakt, iż wnioskodawca wygrał proces w ok. 60% Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów i zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 130,- zł.